

Po obědě si vyptá klidné místo, kde by s nimi mohl „cosi“ probrat, jak tajuplně řekne. Gustina je zavede do skladu, kde se ještě vznáší těžký konvalinkový parfém slečny kontrolorky. Nad bednou s brambory vytáhne Štěpán ze své milované knížky *Helimadoe* papír s anonymem, na kterém se jeho nešetrným vložením odchlípují písmenka. První po něm chňapne Máří, pak list probodne očima Gustina. Hned se začne vztekat, že dopis je špinavost a křivda páchaná na nevinném klukovi. Když mluví, třese se tak, až se jí bílé vlasy na šíji rozvlní, hází hlavou i rukama a prosí starostu, ať anonym roztrhá a tváří se, že jej nikdy nedostal. „Vždyť ten prevít hrozí, že to nahlásí gestapu!“

Prevít... ano, prevít je to správné slovo, vždyť se odvozuje z názvu záchodu – a ten někdo je prostě to, čemu se dnes říká hajzl. Štěpán váhá, má-li naznačit, že tím prevítem asi nebude nikdo jiný nežli Ernest Cyprich, brouzdající po bochořských domech s foťákem a úlisným pohledem hodného strýčka. Lec-cos tam vyslechne, dozví se nebo odvodí a pak ze zapšklosti svého života těmi zprávami škodí.

Nakonec to váhavě naznačí a Máří – dosud bolestně mlčící – zlomeně řekne: „Fotil nás o Vánocích u nás na dvorku. Před dvěma týdny si k nám domů přišel pro povolení, jestli může mít na nové výstavě naši rozesmátou fotku se sněhulákem. Vešel do světnice ve chvíli, kdy jsem se hádala s Hynkem. Slyšel, jak mu vyčítám, že chce v polovině května místo k Vítězovi nastoupit na letiště a pracovat pro Luftwaffe. Ptal se na to,“ vzlykne Máří, „a já, celá v hanbě, na Cypricha vyštěkla: ‚Tam přece nejde sloužit, ale bojovat za české zájmy!‘“

Štěpán svěsí ruku s anonymem. To, co teď právě Máří Ptáčková řekla, tak trochu odporuje tomu, co se mu snažila

namluvit o nevinosti svého synovce Gustina. Pakliže se ale Máří stydí za syna, pak to znamená, že se Hynek opravdu zapletl. Přesto Štěpán Lanč dopis ostentativně před zraky obou sester rozškube na titěrné kousíčky, které pomalu slétávají dolů mezi uskladněné brambory.

Když odchází, doběhne ho Gustina a žadoní: „Zajděte za naším Hynkem a domluvte mu. Na vás dá, vždyť jste starosta.“

„Prší, prší, jen se leje, kdo má galoš, ten se směje,“ prozpěvuje si Hynek popěvek z reklamního sloganu firmy Baťa. A má velký důvod k radosti. Před týdnem úspěšně složil zkoušky u firmy Vítěz, ale pracovat na výrobě pump a čerpadel nemusí, protože byl ze své povinnosti vyreklamován předsednictvem České pracovní fronty, kterou obdivuje jako součást nových pořádků a do níž v den svých osmnáctin vstoupil.

Prokurista firmy Vítěz zkrátka dostal dopis, že Hynek Ptáček bude pro Říši potřebnější coby civilní pracovník na bochořském letišti. Bude tu sice takový pucflek, ale jak mnohokrát předtím řekl – jemu to nevadí. Včera oznámil mámě, že už s ním ani doma nemá počítat, protože bude bydlet v ubikaci určené pro český pomocný personál. Ráno si zabalil kufr, a když za sebou zabouchl dveře rodného domu, spokojeně si řekl: „Olalá! Můj nový život začíná. *Herr* Heinrich Vogel!“

Podle dohody byl přidělen k ruce Brunovi, se kterým si rozumí, jako by byl jeho rodný bratr. Je desátý den v měsíci a to musejí – jak pravil jeho parťák – nejdříve vyzvednout u komanditní společnosti Nejezchleb v Brodku u Přerova stlačený vzduch.